METSÄTALOUS

Ennakkoraivaus parantaa kuljettajan työskentelyoloja ja korjuussa syntyy vähemmän vaurioita jäävälle puustolle. **PÄÄLLIKKÖ AKI HOSTIKKA, SUOMEN METSÄKESKUS**

Energiapuun korjuujälki usein kelvotonta

Energiapuun korjuujälki on turhan usein kelvotonta. Ilman huomautettavaa selvisi viime vuonna alle puolet tutkituista korjuukohteista.

Energiapuun korjuu ei suju kuten Strömsössä. Vain kaksi viidestä metsäkeskusten viime vuonna tarkastamasta korjuutyömaasta selvisi ilman moitteita.

”Tämä on melkoinen huolenaihe. Energiapuun korjuussa vaurioprosentti ei pysy kurissa”, kertoo tarkastuspalvelujen päällikkö **Aki Hostikka** Suomen metsäkeskuksesta.

Kyseessä on todellinen ongelma, johon ei ole ratkaisua löytynyt. Korjuujälki on heikentynyt jo viidettä vuotta putkeen.

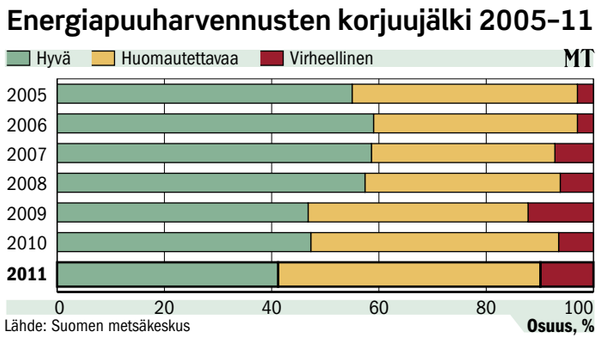

Energiapuuta vaikeista kohteista

Hostikka arvelee, että korjuuta on tehty hankalissa kohteissa. Silloin vaurioilta on vaikea välttyä.

Tarkastajat ovat jaelleet huomautuksia harvennusvoimakkuudesta ja korjuuvaurioista. Korjuuvaurioiden osuus on ollut turhan suuri vähintään joka viidennessä kohteessa.

Kasvatettavan puuston tiheys jäi usein liian pieneksi, mutta mukaan mahtui muutama liian tiheäksi jäänyt kohde. Liian harvaksi hakattujen puustojen arvoa vähensivät runsaat korjuuvauriot.

Myös varsinaisten virheiden määrä on moninkertaistunut. Kolmen viime vuoden aikana niitä on tapahtunut keskimäärin joka kymmenennessä kohteessa.

Energiapuun korjuun onnistumisen vaihtelu on suurta alueellisesti. Metsäkeskuksen raportin mukaan jälki on huonointa Kaakkois-Suomessa, missä tarkastajat päästivät vain muutaman kohteen läpi huomautuksetta.

Etelä-Savossa metsäkeskuksen haaviin ei vastaavasti sattunut muita kuin hyvin toteutettuja energiapuukohteita.

Ennakkoraivaus parantaa jälkeä

Energiapuukohteiden korjuu on koneenkuljettajille haastavaa. Ylitiheät puustot vaikeuttavat näkyvyyttä ja aiheuttavat helposti runkovaurioita kaatopäätä siirreltäessä.

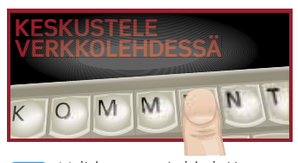

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi.*

”Heikon tuloksen yksi syyllinen on ennakkoraivauksen laiminlyönti. Ennakkoraivaus parantaa kuljettajan työskentelyoloja, ja korjuussa syntyy vähemmän vaurioita jäävälle puustolle”, kertoo Hostikka.

Hostikan mukaan metsänomistaja voi raivata energiapuukohteen ennen hakkuukoneen tuloa tai tilata työn ammattilaiselta. Näkemäraivauksen hehtaarihinta lähtee parista sadasta eurosta. Se maksaa vaivan. Vaurioitumaton ja laadukkaasti harvennettu nuori metsikkö tuottaa puuta huomattavasti nopeammin kuin hoitamaton puusto.

Suomen metsäkeskus seuraa vuosittain korjuujäljen laatua. Energiapuuharvennusten laatu tarkastettiin viime vuonna 885 hehtaarin alalla.

JARMO PALOKALLIO

Ennakkoraivauksen yhdistäminen energiapuun korjuuseen voi kannattaa

Kohteet on valittava huolella, jotta työn kannattavuus parantuisi

VIRRAT (MT)
Jos kohteen ennakkoraivaus onnistuisi samalla kertaa ja samalla metsäkoneella kuin energiapuun hakkuu, metsurit vapautuisivat niille kohteille, joilla koneellinen metsänhoito ei onnistu.

Ennakkoraivauksen ja energiapuun hakkuun yhdistämistä on tutkittu Metka-hankkeessa. Menetelmän toimivuudesta on tehty näppituntuma, tutkija **Arto Mutikainen** Työtehoseurasta varoittaa.

”Älkää lukeko tuloksia kuin tutkimusta. Tarkempia tutkimustuloksia on luvassa syksyllä.”

Mutikainen kertoi menetelmästä keskiviikkona Virroilla pidetyssä energiapuupäivässä.

Sopii kohteille, joilla metsurityö on hidasta

Ensimmäiset testit on tehty Risutec L3A -hakkuulaitteella. Laite on suunniteltu nimenomaan niitä kohteita varten, joilla ennakkoraivaus tehdään samalla kuin energiapuun hakkuu.

Hakkuulaitetta on testattu Kokemäellä ja Eurajoella.

Kummallakin paikkakunnalla puolet metsäkuviosta raivattiin ennakkoon ja toisella puolella ennakkoraivaus tehtiin vasta hakkuun yhteydessä. Sen jälkeen kustannuksia ja työn tuloksia vertailtiin.

Sen paremmin Kokemäellä kuin Eurajoellakaan puustoa ei olisi kannattanut raivata metsurityönä. Metsurikustannukset nousivat toisella tutkituista kohteista 20:een, toisella 5 euroon kuutiometriltä.

”Olen kuullut, että ennakkoraivauksen kannattavuuden rajana pidetään 3 euroa motilta. Jos metsurikustannukset ylittävät sen, ennakkoraivausta ei kannata tehdä”, Mutikainen sanoo.

Koneellinen ennakkoraivaus sopiikin erityisen hyvin kohteille, joilla metsurityö on hidasta.

Korjuujälki vielä luvattoman huonoa

”Koneellinen ennakkoraivaus kasvattaa korjuuvaurioita. Kahdella testikokeella vaurioprosentit nousivat luvattoman korkeiksi”, sanoo Mutikainen.

Toisella kohteista vauriot nousivat 8,0 prosenttiin, toisella 7,1:een.

Mutikaisen mielestä koneellinen raivaus kannattaisikin tehdä näkemäraivauksena.

”Että kuski luopuisi totaaliraivauksesta. Nelimetrisen männyn viereen voi hyvin jäädä pientä kuusta, se ei haittaa siellä mitään.”

Kokemäen ja Eurajoen kohteissa raivaaminen vei noin viidenneksen metsäkoneenkuljettajan työajasta. Jos kuljettajat olisivat tehneet näkemäraivauksen, ajanmenekki olisi pienentynyt.

Myös yrittäjä **Seppo Mentula** Menseltä uskoo näkemäraivauksen tehokkuuteen. ”Silloin tulee raivattua vain se osa, jonka raivauksesta on koneenkuljettajalle todellista hyötyä.”

Laitteita ei vielä markkinoilla tarpeeksi

Yhdistettyyn ennakkoraivaukseen ja energiapuun korjuuseen sopivia laitteita on vasta kaksi. Risutecin kouran lisäksi markkinoille on tullut Mensen laite, joka kiinnitetään hakkuukoneen kouraan.

Virroilla Mensen lisälaitteella varustettu metsäkone oli tuotu turhan nuoreen metsään.

”Tämä kohde ei kyllä ole paras mahdollinen. Kasalle ei juuri tule puuta”, Mentula totesi.

Jos energiapuuta kertyy vain vähän, koneen käyttökustannukset muodostuvat korkeiksi.

Menetelmää katsomaan tulleet olivat varovaisen innostuneita.

”Nuorten metsien hoito on tärkeää, joten on hyvä, että uudenlaisia teknisiä ratkaisuja kehitetään. Aika näyttää, mitkä niistä toimivat”, pohdiskeli tutkimus- ja kehityspäällikkö **Risto Lauhanen** Seinäjoen ammattikorkeakoulusta.

HELI VIRTANEN

VESA TYNI

Mense on valmistanut ennakkoraivausta varten lisälaitteen, jonka voi kiinnittää harvesterin hakkuukouraan. Kuljettaja Tommi Huhtiniemi on ollut mukana kehitystyössä.

”Laite on omimmillaan siellä, mistä tulee kunnolla energiapuuta”, Seppo Mentula kertoi hakkuukoneen lisälaitetta Virroille katsomaan tulleelle yleisölle.

Lisälaite leikkaa läpimitaltaan korkeintaan 6-senttistä puuta. Laite on pikakiinnitteinen, joten sen saa kiinni kouraan viidessä minuutissa.

www.maaseuduntulevaisuus.fi OKRA-liite 29.6.2012 Painosmäärä 110 000 kpl

Messujen virallinen OKRA-liite

Maaseudun Tulevaisuuden OKRA-liite on OKRA-maatalousnäyttelyn virallinen messuliite. OKRA-liite toteutetaan yhteistyössä järjestäjän kanssa. Se on tuhti paketti asiaa ja informaatiota kesän oikeasta maatalousnäyttelystä.

Lehti käsittelee mm. alueen maatalousvaltaista vahvuutta ja pienen kunnan kykyä järjestää tapahtuma, joka kasvattaa suosiotaan kerta kerralta. Liitteessä on näytteilleasettajaluettelo ja kartat alueesta. Liitettä luetaan ja se otetaan mukaan näyttelyyn. Liitteen saavat kaikki Maaseudun Tulevaisuuden 86 000 tilaajaa, jonka lisäksi jaetaan 20 000 kpl:een lisäpainos Varsinais-Suomen ja Satakunnan metsänomistajille.

Liitettä jaetaan näyttelyn aikana Maaseudun Tulevaisuuden osastolla.

Hyödynnä näkyvyys ja varaa ilmoitustilaa! Soita heti 020 413 2321

Ilmoitusaineistot 15.6. mennessä
ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Lukijamäärä 321 000 (KMT 2011)
Levikki 83 259 (LT 2011)

Rautalammin Viilutuote hakeutui konkurssiin

Pohjois-Savossa koivua jalostanut Rautalammin Viilutuote Oy on jättänyt konkurssihakemuksen. Tuotanto on ollut pysähdyksissä helmikuun alusta lähtien.

Vuonna 2008 tuotannon aloittanut viilutehdas vei 99 prosenttia tavarasta Eurooppaan ja Pohjois-Amerikkaan. ”Silloin tuntui, ettei millään ennätetä tekemään viilua niin paljon kuin asiakkaat halusivat”, Rautalammin Viilutuotteen toimitusjohtaja **Kari Rytkönen** sanoo.

Vuoden 2009 lama puolitti maailman viilumarkkinat. Kuluttajat siirtyivät laminaatti- ja maalamattomiin pintoihin.

Vuoden 2009 jälkeen suuri osa Euroopan ja Pohjois-Amerikan viilutuotannosta on lopetettu tai päätynyt vararikkoon. Torstaina myös Rautalammin Viilutuote Oy hakeutui konkurssiin neuvoteltuaan rahoittajien kanssa.

Edellytyksiä toiminnan jatkamiselle ei ollut.

”Edellytyksiä toiminnan jatkamiselle ei ollut”, Rytkönen toteaa.

Kevään tyhjennysmyynnissä Viilutuote on tarjonnut parhaita laatuja puoleen hintaan, ne eivät ole menneet kaupaksi.

Asiakkaat vaativat FSC-sertifikaattia

Asiakkaat toisensa jälkeen ovat ilmoittaneet lopettavansa ostot, ellei yrityksellä ole tarjota FSC-sertifioidusta puusta tehtyjä tuotteita. Sitä saisi Venäjältä, mutta Rytkösen mukaan asia on periaatteellinen. Savossa ja Keski-Suomessa on parasta koivua tarjolla, yritys ei halunnut lähteä raaka-ainetta ulkomailta hankkimaan.

Samalla tontilla toimiva Kari Rytkösen ja hänen veljensä yritys Rautalammin Koivutuote Oy jatkaa ja voi hyvin. Yritys on sahannut koivua jo 26 vuotta, siitä 20 vuotta erikoiskoivua noin 5 000 kuutiota vuodessa.

Viilutuotteen konkurssin takia työttömäksi jääneistä pari henkilöä on jo saanut sahalta töitä.

Sahattua ja nyt myös höylättyä koivua menee Suomen lisäksi Keski-Eurooppaan ja Kiinaan.

Kolmen hiljaisemman vuoden jälkeen tästä vuodesta näyttää tulevan vilkas. Hyvälaatuista koivua on tarjottu kohtuullisesti ja sahatavaran kysyntä tuntuu kiihtyvän, Rytkönen sanoo.

REIJO VESTERINEN

Vapon toiminta tutkintaan

Poliisi tutkii, onko Vapo toiminut turvesoilla lupaehtojen mukaisesti. Yhtiöstä ovat kanelleet sekä yksityiset henkilöt että elykeskus.

Sotkamossa yhtiön epäillään päästäneen Tipasojan Jäkäläsuon turvetuotantoalueelta valumavesiä lupaehtojen vastaisesti Iso-Tipasjärveen.

Kainuun elykeskuksen mukaan turvetuotantoalueelta on päässyt valumavesiä häiriötilanteissa kevättulvien aikaan. Yhtiö ei ilmoittanut häiriötilanteesta asianmukaisesti.

Etelä-Pohjanmaalla poliisia on pyydetty selvittämään, onko Vapo laiminlyönyt turpeennoston päästö- ja muita tarkkailuvelvoitteitaan turvetuotantoalueilla. Elykeskus epäilee poikkeuksellisen laajojen laiminlyöntien jatkuneen kymmenillä soilla vuosien ajan. Osa tapauksista on poliisin mukaan vanhentunut. **MT**